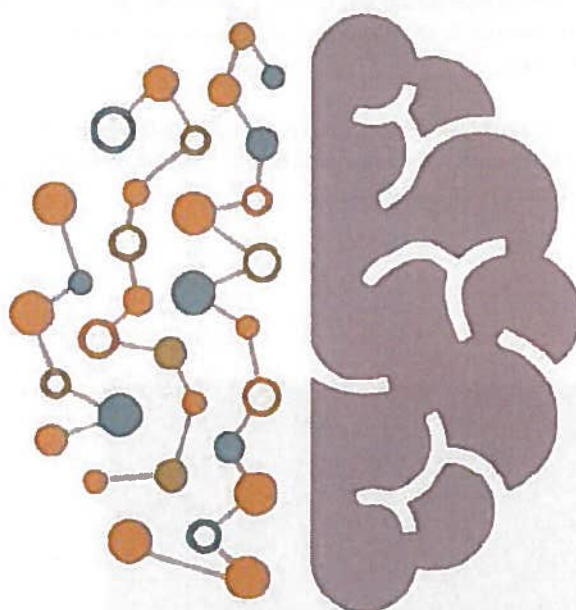

LIMC

LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE

SpotRep
Demonstratie Den Haag 21 juni 2020
19 juni 2020

Toelichting SpotRep

Dit product is een speciale uitgave van het LIMC.

In het staande productieritme rapporteert het LIMC op wekelijkse basis over twee onderwerpen. Ten eerste de monitoring van de COVID-19 gerelateerde scenario's die zijn ontwikkeld door het LOTC. Ten tweede het in kaart brengen van desinformatie met betrekking tot COVID-19.

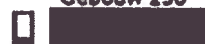
In dit product signaleert het LIMC een situatie die overlap heeft met beide bovengenoemde onderwerpen en daarnaast ook tijd-kritisch is waardoor verwerking in het wekelijkse product niet wenselijk is.

**WHO
WE ARE**
Land Information Manoeuvre Centre

Het LIMC genereert in een experimentele vorm *Situational Awareness (SA)* en *Situational Understanding (SU)* voor het CLAS en civiele overheden over de COVID-19 crisis. Hierdoor worden militaire en civiele besluitvormingsprocessen gevoed met inzicht en waar mogelijk handelingsperspectief.

 Lkol Tonnetkazerne
Eperweg 141
9884 HE 't Harde
Gebouw 230

 limc@mndef.nl

Inhoud

1. Inleiding
2. Scenario's
3. Effecten
4. Bijlagen:
 - Volledige uitwerking scenario's
 - Proces

Inleiding

Op 19 juni 2020 heeft [REDACTED] van Den Haag besloten een aangekondigde demonstratie op 21 juni op het Malieveld tegen de Coronaspoedwet en -maatregelen te verbieden. In eerste instantie waren door de organisatie 100 demonstranten aangemeld. Inmiddels hebben echter al meer dan 20.000 mensen hun interesse getoond in deelname aan de demonstratie. Volgens de Veiligheidsregio Haaglanden overschrijdt dit aantal met zekerheid de spankracht en het regelvermogen van de organisatie van dit evenement en daarnaast de maximale capaciteit van het Malieveld.

Al langere tijd heerst er onvrede over de COVID-19 maatregelen. Op 18 juni kregen een aantal critici een podium bij het tv-programma BEAU (703.000 kijkers) en daar trokken zij de adviezen en maatregelen van het RIVM en OMT in twijfel. Daarnaast riepen zij op te gaan demonstreren tegen de maatregelen. Voor deze uitzending kregen de organisatoren ook al media-aandacht via verschillende kanalen waarbij ze het COVID-19 beleid in twijfel trokken. Het optreden op traditionele media zorgt nu echter voor een sterke uitbreiding van het bereik van hun boodschap.

Bijna tegelijkertijd met het verbieden van de demonstratie kondigde Minister [REDACTED] (minister [REDACTED]) aan meer tijd te nemen voor het implementeren van de Coronaspoedwet via de Tweede en Eerste Kamer om ze te zorgen voor een zorgvuldige behandeling. Ondanks het verbieden van de demonstratie en het uitstellen van deze wet, hebben de organisatoren een kort geding aangespannen om de demonstratie toch door te laten gaan.

De verboden demonstratie van 21 juni kan een precedent worden voor volgende demonstraties. Dit is sterk afhankelijk van enerzijds de daadwerkelijke opkomst en anderzijds op het optreden van de civiele autoriteiten. Het feit dat deze demonstratie vooraf al door de burgemeester is verboden, is nieuw in de COVID-19 context. Dit vergroot de aandacht voor handhaving en effecten achteraf aanzienlijk. Daarnaast voedt dit evenement sterk het spanningsveld tussen enerzijds de kans op een 'superspreading event' en anderzijds het grondrecht in een democratie om te mogen demonstreren.

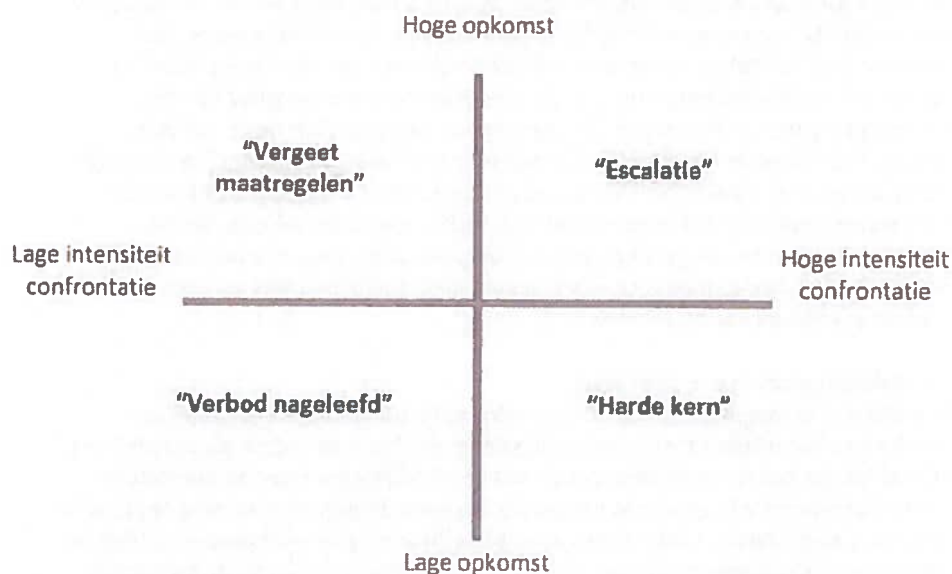
De centrale vraag in dit product is: Wat zijn mogelijke scenario's waarin de verboden demonstratie van 21 juni kan uitmonden en wat zijn de effecten daarvan op de maatschappij in de komende periode?

Disclaimer: de inhoud van dit product is tot stand gekomen met in acht name van alle vigerende juridische kaders. De inhoud van dit product is gebaseerd op alle beschikbare informatie tot 13.00u op 19-06-2020.

Conclusie

Het LIMC signaleert vier mogelijke scenario's voor de voorgenomen demonstratie van 21 juni in Den Haag. Hiervan hebben er twee ('Vergeet maatregelen' en 'Escalatie') mogelijk een negatief effect op de Nederlandse samenleving in de komende periode.

Onderstaande scenario's komen voort uit het bovenstaande assenkruis, dat is opgebouwd uit de assen 'opkomst demonstranten' en 'intensiteit van confrontatie'. Verdere uitwerking van de scenario's is opgenomen in de bijlagen van dit product

Scenario ESCALATIE: Hoge opkomst demonstranten en hoge intensiteit confrontatie met politie.

Effecten: afbreuk vertrouwen in democratische rechtstaat en vergroting tweedeling in maatschappij.

Scenario VERGEET MAATREGELEN: Hoge opkomst demonstranten en lage intensiteit van confrontatie met politie.

Effecten: afbreuk legitimiteit openbaar bestuur, verharding in de samenleving en scheppen van precedent.

Scenario VERBOD NAGELEefd: Lage opkomst demonstranten en lage intensiteit van confrontatie met politie.

Effecten: status quo blijft gehandhaafd en onvrede bij andere groeperingen

Scenario HARDE KERN: Lage opkomst demonstranten en lage intensiteit van confrontatie met politie.

Effecten: verharding van harde kern en afbreuk viruswaan-zin-narratief in nieuwsmedia

Mogelijke effecten 'Escalatie' middellange termijn

Afbreuk vertrouwen in de democratische rechtstaat

Bij een harde confrontatie tussen de handhavers en (mensen die zich bevinden onder) de demonstranten, is het mogelijk dat deze confrontatie geframed zal worden als een aanval op niet alleen de individuele grondrechten maar als een aanval op de democratische rechtstaat waarbij de burger niet meer kan vertrouwen op haar overheid. Het feit dat er momenteel zelfs onder juristen een discussie plaatsvindt rondom de juridische legitimiteit van de spoedwet-corona draagt hier aan bij. Bovendien kunnen verhalen over en beelden van harde confrontaties worden aangegrepen door demonstranten om zich te positioneren als de vreedzame burger die probeert te strijden tegen de oppressieve overheid die steeds meer inbreuk probeert te maken op grondrechten en individuele vrijheden. De kans dat dit narratief aanslaat bij een groot publiek is niet groot, maar kan, mits het narratief aanhoudt, op lange termijn toch een negatief effect hebben op het vertrouwen in de rechtstaat in delen van de samenleving.

Vergroting tweedeling maatschappij

Enerzijds is het mogelijk dat een harde confrontatie tussen demonstranten en handhavers kan leiden tot een verharding onder de demonstranten, die mogelijk nog sterker het gevoel zullen hebben dat ze niet gehoord worden door de overheid en dat hun stem onderdrukt wordt. Aangezien de groep demonstranten relatief groot is, zou het kunnen dat zij in staat zullen zijn de beeldvorming van het grotere publiek te beïnvloeden. Op lange termijn kan dit een negatief effect hebben op de legitimiteit van het overheidsbeleid en het vertrouwen in de overheid.

Anderzijds kan harde wederzijdse confrontatie leiden tot een afkeur onder een groot deel van de samenleving, die gewelddadige actievoerders hoogstwaarschijnlijk zullen afkeuren. Het narratief dat zij uitdragen, zal door een de waardering van de bron daarmee ook gelijk minder geloofwaardig worden.

Mogelijke effecten 'Vergeet Maatregelen' middellange termijn

Afbreuk legitimiteit van het openbaar bestuur

Afbreuk aan de legitimiteit van het openbaar bestuur kan verscheidene negatieve effecten tot gevolg hebben:

- Hoe minder legitiem het openbaar bestuur wordt geacht, hoe groter de kans dat de acceptatie voor de maatregelen die zijn opgelegd door hetzelfde openbare bestuur zal dalen. Een daling in acceptatie zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot een verminderd opvolgen van deze maatregelen. Als hier tegen opgetreden wordt zal dit steeds vaker gezien worden als onrechtvaardig. Wordt hier echter niet tegen opgetreden dan zal dit een mogelijke verdere degradatie van de legitimiteit van het openbaar bestuur in de hand werken.
- Daarnaast geldt ook: hoe minder legitiem het openbaar bestuur wordt geacht, hoe groter de kans dat het officiële narratief zal inboeten aan betrouwbaarheid. Dit kan enerzijds een groter draagvlak voor het alternatieve narratief tot gevolg hebben. Anderzijds kan het leiden tot een verminderd vertrouwen in het openbaar bestuur in zijn algemeenheid, niet enkel met betrekking tot COVID-19-maatregelen.

Verharding in de samenleving

Door het terughoudende optreden van de handhavers zal hoogstwaarschijnlijk het beeld van willekeur in handhaving van de maatregelen worden versterkt. Groepen die al eerder hun onvrede hebben geuit over de maatregelen en de voor hen (bijna) ondragelijke financiële gevolgen, zullen hoogstwaarschijnlijk zeer negatief reageren op het toestaan van deze demonstratie. Mogelijk komen er tegendemonstraties van groepen die zich onrechtvaardig behandeld voelen. Ook dit kan weer leiden tot een verminderd draagvlak voor de maatregelen. Op langere termijn kan dit leiden tot een verminderd vertrouwen in de overheid als deze haar keuzes niet op effectieve en consistente wijze weet uit te leggen.

Precedent

Het niet ingrijpen of terughoudend ingrijpen van de handhavers kan mogelijk leiden tot meer en grotere demonstraties. Zodra mensen zien dat het overtreden van de regels geen negatieve gevolgen heeft voor de mensen die dit doen, is het mogelijk dat steeds meer mensen ervoor zullen kiezen hun onvrede te uiten door te gaan protesteren, zeker als ze het gevoel hebben dat hun stem op andere platformen niet gehoord wordt. Daarbij speelt ook dat er zelfs onder medici tegenstrijdige berichten worden afgegeven over de mogelijke effecten van dergelijke samenkomsten, waardoor mogelijk de drempel om je onder een grote groep mensen te gaan bevinden af zal nemen.

Op lange termijn kunnen de bovengenoemde effecten gezamenlijk grote gevolgen hebben bij een mogelijke tweede golf van besmettingen. Een verminderd draagvlak en gepercipieerde willekeur in de handhaving van de huidige maatregelen zullen het hoogstwaarschijnlijk extra moeilijk maken voor de overheid om hernieuwde maatregelen in te voeren en deze ook opgevolgd te zien worden.

Mogelijke effecten 'Harde Kern' middellange termijn

Verharding 'harde kern'

De negatieve effecten van dit scenario zullen hoogstwaarschijnlijk minder groot zijn. Ondanks het feit dat er hard ingegrepen wordt door de handhavers, is de groep demonstranten tegen wie wordt ingegrepen slechts heel klein. Tenzij het optreden van de handhavers geframed kan worden als excessief politiegeweld - wat de demonstranten waarschijnlijk zullen pogen - is de kans groot dat er onder de meerderheid van de bevolking genoeg draagvlak is voor het ingrijpen.

De demonstranten die wel aanwezig zijn op het Malieveld zullen het ingrijpen hoogstwaarschijnlijk proberen te *framen* als een inbreuk op hun grondrechten, met name het recht om te demonstreren. Zij zullen het narratief de wereld in proberen te helpen van een overheid die hardhandig een 'politiestaat' probeert in te voeren en individuele vrijheden probeert te beperken. Gezien het feit dat de kleine groep beroepsdemonstranten waarschijnlijk weinig geloofwaardigheid geniet onder het grote publiek is de kans klein dat dit narratief overgenomen gaat worden door een grotere groep.

Door het niet verkrijgen van draagvlak voor het optreden noch het narratief van de hard-liners, is het mogelijk dat zij zich verder zullen distantiëren van de overheid en zichzelf verder buiten de maatschappij plaatsen of geplaagd zullen voelen. Hiermee is het mogelijk dat ze verder 'radicaliseren' omdat zij het gevoel zullen hebben op geen andere wijze hun verhaal kwijt te kunnen en geen vertrouwen hebben in de overheid. Echter, aangezien deze groep relatief klein is, is het onwaarschijnlijk dat dit een probleem zal zijn voor de handhavers.

Aandacht in de media

Bij een harde confrontatie tussen demonstranten en hard-liners is het zeer waarschijnlijk dat er veel media-aandacht zal zijn voor de demonstratie en de gevolgen hiervan. Hoewel deze aandacht waarschijnlijk zal verslappen op het moment dat er iets anders voorbij komt met meer nieuwswaarde, zal aandacht in de media bijdragen aan het verder verspreiden van het narratief dat aangehangen wordt door de hard-liners. Afhankelijk van de ontvankelijkheid van het publiek zal dit mogelijk leiden tot meer aanhang van dit narratief.

Mogelijke effecten 'Verbod Nageleefd' middellange termijn

Status quo

Als het scenario 'verbod nageleefd' zich afspeelt, is dit een indicatie dat er nog genoeg draagvlak is onder de bevolking voor het optreden van de overheid en dat het merendeel van de bevolking in ieder geval op dit moment genoeg vertrouwen heeft in de overheid en geneigd is tot het opvolgen van de maatregelen die zijn opgelegd door de overheid. De mensen die op komen dagen bij deze demonstratie zullen hoogstwaarschijnlijk de mensen zijn die het op dit moment sowieso niet eens zijn met de maatregelen, maar het effect dat deze groep kan sorteren op de rest van de bevolking is beperkt.

Onvrede bij andere groepen

Afhankelijk van de aandacht van de media voor de kleine groep die er toch voor kiest te gaan demonstreren, kan dit negatieve reacties oproepen bij andere groepen in de maatschappij die het gevoel hebben niet op dezelfde wijze behandeld te worden. Mogelijk zal er gewezen gaan worden op een willekeur in handhaving door bijvoorbeeld horecaondernemers, die beboet worden als zij teveel mensen in hun restaurant hebben en hun onvrede uiten op het niet ingrijpen bij overtredingen van de maatregelen door de demonstranten op de Malieveld. Op langere termijn kunnen deze sentimenten het invoeren van eventuele nieuwe maatregelen (bij een tweede golf van besmettingen) bemoeilijken.

Mogelijke algemene effecten middellange termijn

Verruiming van het publieke debat

Positieve effecten:

- Omdat er ruimte is om vanuit verschillende invalshoeken te praten over de aanpak van COVID-19 zullen mensen zich waarschijnlijk serieuzer genomen voelen.
- Daarnaast kan het hebben van een groot forum waarop onvrede geuit kan worden en waar mensen hun verhaal kwijt kunnen, leiden tot een mindere noodzaak tot daadwerkelijk demonstreren.

Negatieve effecten:

- Door de verruiming van het publieke debat krijgt het alternatieve narratief meer tractie en neemt de verspreiding een enorme toevlucht.
- De overname van het narratief (of überhaupt aandacht voor het alternatieve narratief) door de traditionele media verleent het alternatieve narratief meer geloofwaardigheid, wat uiteindelijk kan leiden tot meer draagvlak voor het narratief.
- Dit kan op zijn beurt weer leiden tot een verminderd vertrouwen in de overheidscommunicatie / het officiële narratief.
- Op lange termijn kan dit negatieve gevolgen hebben voor het algehele vertrouwen in de overheid en specifiek het vertrouwen in het COVID-19 beleid van de overheid.
- Mogelijk zal dit leiden tot het verminderd opvolgen van de maatregelen. Op lange termijn, mocht er een tweede golf komen, zal verminderd draagvlak voor de huidige maatregelen en de manier waarop deze gehandhaafd worden kunnen leiden tot weerstand tegen het invoeren van hernieuwde maatregelen om de tweede golf te beperken.

Polarisatie

Ongeacht het scenario dat zich gaat afspelen, bestaat de kans dat er (verdere) polarisatie zal gaan optreden tussen verschillende groepen binnen de Nederlandse samenleving. Waarschijnlijk zal de tweedeling die nu al zichtbaar is, tussen mensen die de maatregelen legitiem vinden en de mensen die ze zien/ervaren als onrechtvaardig, vergroot worden.

In de nabije toekomst zal dit mogelijk leiden tot een verharding van het debat, waarin verschillende groepen de schuldvraag toeschrijven aan 'de ander'. Op lange termijn zal verder polarisatie een negatief effect kunnen hebben op de sociale cohesie van de Nederlands maatschappijen zou daarmee een voedingsbodem kunnen zijn voor sociale onrust.

Mogelijkheid tot extra des- of misinformatie

Ieder 'incident', hetzij fysiek, hetzij virtueel, biedt aangrijpingspunten voor actoren die desinformatie verspreiden. Er kan ingespeeld worden op bestaande breuklijnen en uitgeweid worden over het specifieke incident, waarbij de gevolgen kunnen worden uitvergroot. Op lange termijn kan desinformatie vele gevolgen hebben, waaronder een verminderd vertrouwen in de overheid en/of verminderde sociale cohesie.

Daarnaast bieden incidenten ook altijd de mogelijkheid tot het ontstaan en het verspreiden van misinformatie (het onbewust verspreiden van foutieve informatie). Door onduidelijkheden of verschillende interpretaties rondom de aanloop, het verloop en de afloop van het incident, zullen er hoogstwaarschijnlijk verschillende verklaringen gaan circuleren.

Tegenstrijdigheid en onduidelijkheid in berichtgeving omtrent een incident kan leiden tot verwarring (men weet niet meer wat er nu echt gebeurd is). Als deze verwarring door officiële kanalen niet verduidelijkt kan worden op een manier die aanslaat bij de verschillende groepen, kan dit enerzijds leiden tot een groter draagvlak voor een alternatief narratief en aan de andere kant tot een lagere effectiviteit van de overheidscommunicatie.

Bronnen

1. [REDACTED] 'Social Media, Political Polarization, and Political Disinformation: A Review of the Scientific Literature', 2018.
2. [REDACTED] 'Doelwit Den Haag? Complotconstructies en systeemhaat in Nederland 2000-2014', 2016.
3. SJP, 'Zicht op de Samenleving in Corona Tijd', 18-mei-2020.
4. FORUM, 'Bouwstenen voor Sociale Stabiliteit', 11-oktober-2011.
5. Interview met [REDACTED] in praatprogramma 'Beau' op RTL 4, donderdag 18 juni 2020, om 21:20.
6. Liveblog NOS NIEUWS-app mbt demonstratie Den Haag.
7. NOS, 'Coronaprotest in Den Haag verboden, organisatoren stappen naar rechter', 19-juni-2020.

Bijlagen

1. 'Scenario 'Verbod nageleefd'
2. Scenario 'Vergeet de maatregelen'
3. Scenario 'Escalatie'
4. Scenario "Harde kern"
5. Proces
6. Factoren van invloed

Scenario 'Verbod nageleefd'

Het scenario 'verbod nageleefd' beschrijft een situatie waarin de opkomst voor de demonstratie van 21 juni laag zal zijn en dat de intensiteit van de confrontatie tussen politie en demonstranten laag zal zijn. Het Malieveld blijft in dit scenario leeg op enkele individuen na zodat een stevige reactie van de politie niet noodzakelijk is.

Een aantal indicatoren dat dit scenario zich af zal spelen zijn hieronder in een opsomming uiteengezet. Het scenario beschrijft een situatie waarbij zowel weinig demonstranten op komen dagen, als dat er geen intense confrontatie tussen politie en demonstranten plaatsvindt. Daarom is het belangrijk dat indicatoren uit beide kolommen zichtbaar zijn, voordat men kan concluderen dat scenario 'verbod nageleefd' zich gaat afspelen.

Indicatoren lage opkomst	Indicatoren lage intensiteit confrontatie
Aandacht in traditionele media neemt af	Geen ME voorbereidingen
Berichten sociale media negatief over protest	Geen wegblokkades
Afzeggen entertainment	Weinig blauw op straat
Daling aantal aanmeldingen Facebook-event	Geen verloven ingetrokken bij politie
Verliest trending status op sociale media	Geen verharding taalgebruik
Verliezen kort geding	Geen oproepen tot geweld en/of plunderingen
	Geen oproepen tot tegendemonstraties

Het risico dat hiermee gepaard gaat, is een mogelijke verharding in de samenleving doordat 'wij' en 'zij' lijnen worden benadrukt door de overheid. Er wordt namelijk verschil gemaakt tussen welke demonstraties wel mogen en welke niet (bijv. black lives matter). Dit past in de lijn van eerdere spanningen tussen verschillende economische branches die veel media-aandacht hebben gekregen (kermis vs. pretpark, zwembaden vs. sportscholen)

Scenario 'Vergeet de maatregelen'

Het scenario 'vergeet de maatregelen' beschrijft een situatie waarin de opkomst voor de demonstratie van 21 jun hoog zal zijn, maar dat de confrontatie tussen politie en demonstranten een lage intensiteit zal kennen. Het Malieveld stroomt in dit scenario vol met demonstranten, maar de politie stelt zich terughoudend op.

Een aantal indicatoren dat dit scenario zich af zal spelen zijn hieronder in een opsomming uiteengezet. Aangezien het scenario een situatie beschrijft waarbij zowel veel demonstranten op komen dagen en geen intense confrontatie tussen politie en demonstranten plaatsvindt, is het belangrijk dat indicatoren uit beide kolommen zichtbaar zijn, voordat men kan concluderen dat scenario "Vergeet de maatregelen" zich afspeelt.

Indicatoren hoge opkomst	Indicatoren lage intensiteit confrontatie
Aandacht in traditionele media neemt toe	Geen ME voorbereidingen
Berichten sociale media positief over protest	Geen wegblokkades
Bevestigingen door entertainment	Weinig blauw op straat
Stijging aantal aanmeldingen Facebook-event	Geen verloven ingetrokken bij politie
Behoud trending status op sociale media	Geen verharding taalgebruik
Winst kort geding	Geen oproepen tot geweld
Online kaartverkoop treintickets richting Den Haag	Geen ME-vorbereidingen

Het risico dat hiermee gepaard gaat is tweeledig. Enerzijds kan er afbreuk gedaan worden aan de legitimiteit van het openbaar bestuur. Anderzijds kan er verharding in de samenleving plaats vinden.

De legitimiteit van het openbaar bestuur komt mogelijk onder druk te staan door een daling in het vertrouwen in de overheid. Het overheidsnarratief met betrekking tot het virus kan namelijk aan geloofwaardigheid inleveren. De bevolking kan zich namelijk de vraag stellen: waarom worden de demonstranten uiteindelijk niet uit elkaar gedreven als de gezondheid echt zo zeer in gevaar is?

Er kan mogelijk verharding in de samenleving plaatsvinden doordat 'wij' en 'zij' lijnen worden benadrukt door de overheid. Er wordt namelijk verschil gemaakt tussen welke demonstraties wel mogen en welke niet (bijv. black lives matter). Dit past in de lijn van eerdere spanningen tussen verschillende economische branches die veel media-aandacht hebben gekregen (kermis vs. pretpark, zwembaden vs. sportscholen)

Scenario 'Escalatie'

Het Scenario 'Escalatie' beschrijft een situatie waarin de opkomst voor de demonstratie van 21 juni hoog zal zijn en dat de politie en demonstranten een intense confrontatie aangaan. In dit scenario vindt een verharding plaats onder demonstranten die aanwezig zijn op het Malieveld omdat gematigde potentiële deelnemers afzien van het protest door het verbod, of door de het uitstellen van de Coronaspoedwet. Bij de harde kern onder de demonstranten wakkert het verbod juist frustraties aan, wat de kans op een intense confrontatie vergroot binnen dit scenario vergroot.

Een aantal indicatoren dat dit scenario zich af zal spelen zijn hieronder in een opsomming uiteengezet. Aangezien het scenario een situatie beschrijft waarbij zowel veel demonstranten op komen dagen en een intense confrontatie tussen politie en demonstranten optreedt is het belangrijk dat indicatoren uit beide kolommen zichtbaar zijn, voordat men kan concluderen dat scenario "Vergeet de maatregelen" zich af gaat spelen.

Indicatoren hoge opkomst	Indicatoren hoge intensiteit confrontatie
Aandacht in traditionele media neemt toe	ME voorbereidingen
Berichten sociale media positief over protest	Wegblokkades
Bevestigingen door entertainment	Veel blauw op straat
Stijging aantal aanmeldingen Facebook-event	Verloven Ingetrokken bij politie
Behoud trending status op sociale media	Verharding taalgebruik op sociale media
Winst kort geding	Oproepen tot geweld en/of plunderingen
Online kaartverkoop treintickets richting Den Haag	Oroep tot tegendemonstraties

Als het scenario 'Escalatie' zich afspeelt, is het mogelijk dat de legitimiteit van het openbaar bestuur aangetast wordt. Deze legitimiteit is namelijk afhankelijk van het vertrouwen van de bevolking in de democratische rechtstaat. Als een intense confrontatie tussen politie en demonstranten plaats vindt is het hoogst waarschijnlijk dat hiervan beelden op nieuws- en sociale media verschijnen, gezien de grote aandacht die het onderwerp nu in de media geniet. Beelden van politie die hard optreedt tegen, naar eigen zeggen, vreedzame demonstranten kan het vertrouwen in de democratische rechtsorde mogelijk aantasten.

Anderzijds kan de legitimiteit van het openbaar bestuur in twijfel getrokken worden, omdat het overheidsnarratief met betrekking tot COVID-19 (maatregelen) aangevallen wordt. Een intense confrontatie tussen politie en demonstranten kan mogelijk een alternatief narratief met betrekking tot 'het virus wordt misbruikt om een politiestraat op te richten' een mate van geloofwaardigheid geven.

Scenario "Harde kern"

Het scenario 'Harde kern' beschrijft een situatie waarin de opkomst voor de demonstratie van 21 juni laag zal zijn maar zal bestaan uit een kleine groep van *hard-liners* die niet schuwen om de confrontatie met de politie aan te gaan. In dit scenario zal dit leiden tot een intense confrontatie tussen politie en demonstranten.

Een aantal indicatoren voor dit scenario zijn hieronder in een opsomming uiteengezet. Dit scenario beschrijft een situatie waarbij zowel een lage opkomst als een intense confrontatie plaats vinden. Uit beide kolommen moeten een aantal indicatoren zichtbaar zijn, voordat men kan concluderen dat scenario 'Harde kern' zich gaat afspelen.

Indicatoren lage opkomst	Indicatoren hoge intensiteit confrontatie
Aandacht in traditionele media neemt af	ME voorbereidingen
Berichten sociale media negatief over protest	Wegblokkades
Afzeggen entertainment	Veel blauw op straat
Daling aantal aanmeldingen Facebook-event	Verloven ingetrokken bij politie
Verliest trending status op sociale media	Verharding taalgebruik op sociale media
Verliezen kort geding	Oproepen tot geweld en/of plunderingen
Hard-liners melden nog steeds hun komst.	Oproep tot tegendemonstraties

Als het scenario 'Harde kern' zich afspeelt, is het mogelijk dat de impact van het alternatief narratief van Stichting Viruswaanzin zal afnemen. Er kan namelijk een verschuiving plaats vinden in de geaccepteerde bandbreedte van het publieke debat. Aanhangers van het narratief kunnen in de media mogelijk als relschoppers weggezet worden, omdat ze onrust veroorzaken terwijl ze maar een klein draagvlak hebben.

Proces

Deze pagina beschrijft het proces dat de analisten van het LIMC hebben doorlopen om tot dit product te komen. De eerste stap in het proces is het vaststellen van de aanleiding, het belang en de centrale vraag van het product. Door duidelijkheid te creëren op deze vlakken kan iedereen uit de analistencel met eenheid van opvatting meedenken bij de volgende stappen binnen het proces.

Causal Loop Diagram

Een *causal loop diagram* (CLD) is een analysetechniek waarmee de relatie tussen factoren binnen een systeem weergegeven worden. Deze relaties worden gewaardeerd op hun onderlinge versterkende of verzwakkende werking. In de bijlage vindt u een uitgebreidere uitleg van deze techniek.

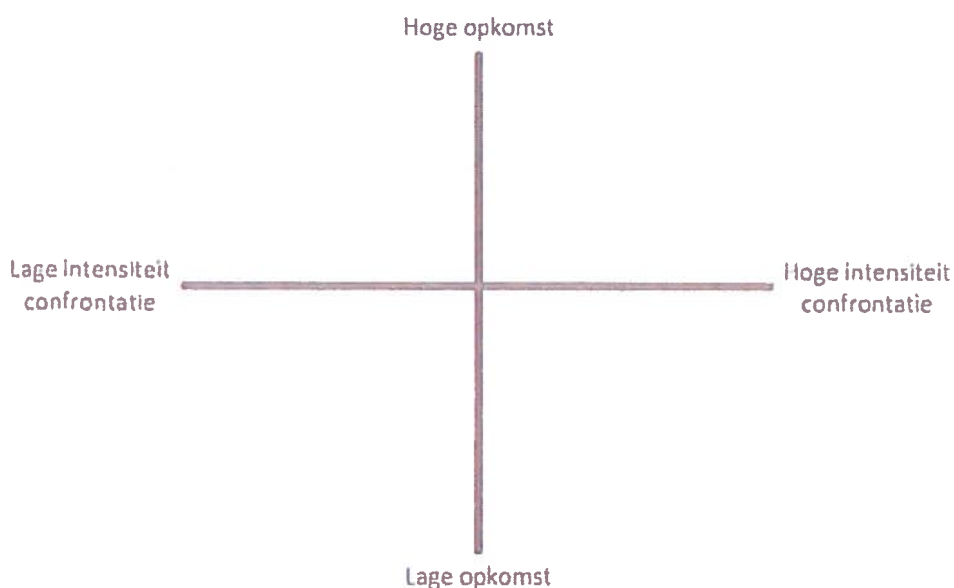
In dit product hebben wij middels deze techniek drijvende factoren vastgesteld in het systeem rondom de geplande demonstratie van stichting Viruswaanzin.

Factor Analyses

Nadat de drijvende factoren uit het Causal Loop Diagram zijn gedestilleerd worden deze tegen elkaar afgewogen op basis van de mate van impact en de mate van voorspelbaarheid. De twee belangrijkste drijvende factoren die hieruit voortkomen noemen de 'kernonzekerheden'. In het geval van dit product zijn de kernonzekerheid 'Het aantal demonstranten' en 'de mate van confrontatie met de politie'.

Scenario Building

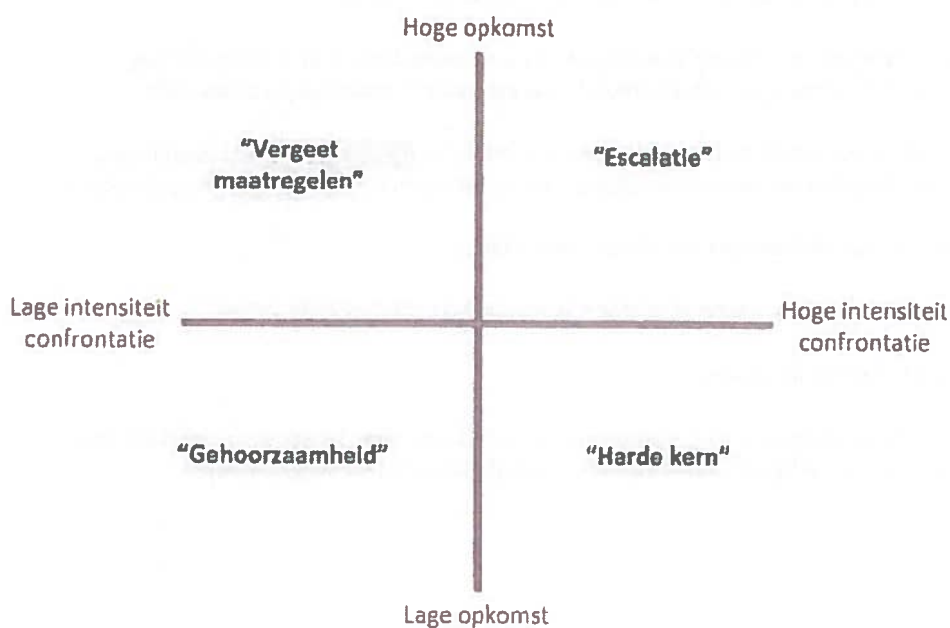
De twee kernonzekerheden uit de factor analyse worden in een assenkruis verwerkt waarin de uiteindes van de assen de grootste tegenstelling vormen:

Dankzij het assenkruis is het mogelijk om vier verschillende scenario's te definiëren. Door de twee kernonzekerheden op de assen aan elkaar te koppelen worden vier situaties zichtbaar:

1. Hoge opkomst, hoge intensiteit confrontatie: ESCALATIE
2. Hoge opkomst, lage intensiteit confrontatie: VERGEET MAATREGELEN
3. Lage opkomst, lage intensiteit confrontatie: GEHOORZAAMHEID
4. Lage opkomst, hoge intensiteit confrontatie: HARDE KERN

Na het vaststellen van de vier scenario's worden indicatoren gedefinieerd die gebruikt kunnen worden om te bepalen welk scenario zich het meest waarschijnlijk zal afspelen op zondag 21 juni in Den Haag.

Factoren van invloed

Factoren van invloed op de opkomst:

Het verbod van de gemeente heeft een tweeledig effect op de opkomst: zij zal een gematigde groep gehoorzame burgers doen besluiten niet te komen terwijl een 'harde kern' zich nu mogelijk juist meer geroepen voelt om te komen demonstreren.

De weersverwachting voor 21/06 voorziet zonnig, droog weer. Deze omstandigheden dragen mogelijk bij aan een hogere opkomst bij de demonstratie.

De inmiddels bredere oproep 'samen krijgen we de overheid onder controle' i.c.m. de ophef rondom het verbieden van de demonstratie trekt mogelijk een breder actievoerend publiek dan oorspronkelijk voorzien. Een vermenging met andere protestgroepen tegen de Coronaspoedwet is hierin zichtbaar.

Politici die zich voor/ tegen het verbod op de demonstratie of de inhoud hiervan uitspreken kunnen een sterke invloed hebben op de daadwerkelijke opkomst.

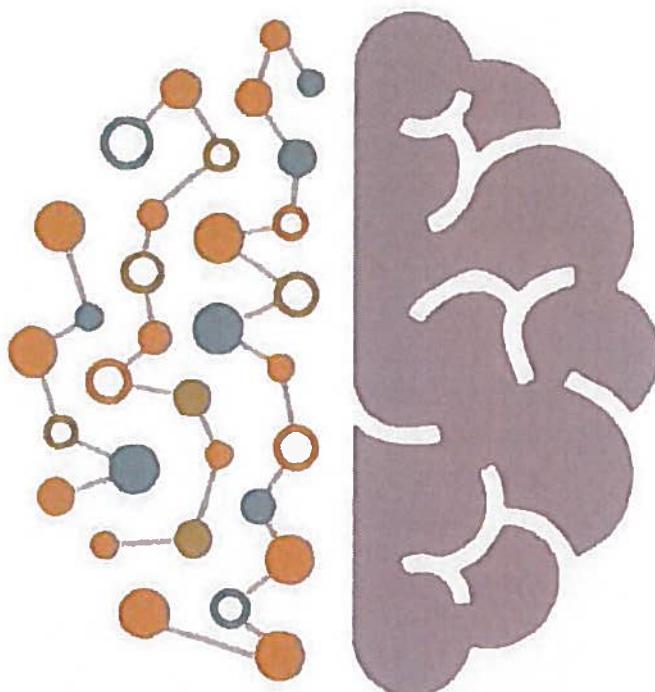
Het uitstellen van de Coronaspoedwet door Minister [REDACTED] zorgt er mogelijk voor dat gematigde groepen die van plan waren te demonstreren hier vooralsnog van afzien.

Factoren van invloed op intensiteit confrontatie:

De mate waarin 'de harde kern' onderdeel uitmaakt van het actievoerend publiek.

(Provocerende) incidenten.

Precedentswerking eerdere demonstratie op de Dam: de politieke bereidheid om in te grijpen is waarschijnlijk veel hoger door de ophef rondom het Damprotest.

LIMC

LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE

@

CONTACT US

Lkol Tonnetkazerne
Eperweg 141
9884 HE 't Harde
Gebouw 230

@ limc@mindef.nl

